

JÅTTEN SKOLE

Et godt sted å være – lyst til å lære

Plan for lesing og skriving

Jåtten skole

Innledning

Leseplanen er utarbeidet skoleåret 2014/2015 og tas i bruk skoleåret 2015/2016.

Planen er, og skal være, et dynamisk dokument som evalueres og revideres med jevne mellomrom.

Planen er laget på bakgrunn av arbeid på egen skole og supplert med kompetanse og ideer fra andre skoler. Vi har spesielt blitt inspirert av Lese – og skriveplanene til Tjensvoll og Sandved skole.

Innhold:

Innledning og innhold.....	1
Bakgrunn.....	2
1.trinn.....	4
2.trinn.....	5
3.trinn.....	6
4.trinn.....	7
5.trinn.....	8
6.trinn.....	9
7.trinn.....	11
Vedlegg: Lese og læringsstrategier.....	13
Vedlegg: Modelltekster.....	15
Vedlegg: Nettsteder.....	16

Bakgrunn:

Lesing og skriving er to av fem grunnleggende ferdigheter i norsk skole og er uløselig knyttet sammen. Derfor har vi valgt å kalle planen for; Plan for lesing og skriving.

Hensikten med planen er å sikre at alle elevene på Jåtten skole **skal ha den samme progresjon** i lese og skriveopplæringen. **Alle lærere er ansvarlig for elevenes lese- og skriveutvikling.** Planen er forankret i Kunnskapsløftet, i Stavanger kommunes kvalitetsplan for skole; *God, bedre, best*, i skolens læreverk og i lærernes praksis.

I alt arbeid med lesing og skriving er de fire grunnprinsippene i «*Vurdering for læring*» styrende. **«Elevers forutsetninger for å lære kan styrkes dersom de»:**

- 1) Forstår hva de skal lære og hva som er forventet av dem.
- 2) Får tilbakemeldinger som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller prestasjoner.
- 3) Får råd om hvordan de kan forbedre seg.
- 4) Er involvert i eget læringsarbeid ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling.

Målsettingen er at elevene skal:

- Utvikle funksjonell lese- og skriveferdighet i alle fag.
- Utvikle lese- og skriveglede.
- Tilegne seg annen kunnskap gjennom lesing og skriving.
- Utvikle evnen til å lese og tolke sammensatte tekster.

Lesepraksis på alle trinn:

- Leselekser hver dag.
- Grundig gjennomgang av leseleksene
- Ulike typer tekster/ ulike sjangre
- Arbeid med ord og begreper
- Aktiviteter knyttet til lesing
- Lesestrategier
- Tilpassede leselekser
- Høre elevene i leselekser minst 1 – 2 ganger i uken
- Høre elevene i ukjent tekst minst 2 ganger per skoleår

I denne planen er under hvert trinn listet opp **lese- og læringsstrategier** som skal innføres og

brukes. Elevene skal få kjennskap til ulike strategier slik at de etter hvert kan velge ut og bruke de læringsstrategiene som er mest hensiktsmessige for dem. Disse er nærmere beskrevet i vedlegg. Læringsstrategitrappen sikrer at elevene blir kjent med og lærer et sett med strategier, fordi alle lærere på samme trinn bruker de samme strategiverktøyene.

Vi ønsker elever som er metakognitive, det vil si elever som:

- Vet hva de skal lære
- Vet om de forstår
- Vet hva de ikke forstår
- Vet hva de skal gjøre for å forstå

Leseplan 1.klasse Mål hovedtyngden av elevene skal ha tilegnet seg det alfabetiske prinsipp og kunne avkode lydrette ord.». Kunne peke ut enkelt ord i en setning. Kunne skrive ord og skrive enkle setninger. Mestrer «fonologisk lesing og skrivning»

Lese og lytte	Skrive	Muntlig	Læremateriell	Strategi	Underveis vurdering.	Tilpasning/tiltak
<p>Høytlesing</p> <p>Rim/regler,</p> <p>Fortellinger</p> <p>Fortsettelsesbøker</p> <p>Eventyr</p> <p>Billedbøker</p> <p>Aktivt bruk av biblioteket.</p> <p>Leselekser hver uke i Zeppelin 1A / 1B</p> <p>Lesark dvs. lese stavelser, tilpasset lesebok (nivåinndelte småbøker)</p> <p>Medlesing / korlesing</p> <p>Høyfrekvente ord (100 ordliste)</p> <p>Bokuke/leseprosjekt Salaby «lydbøker»</p> <p>Årets bok</p>	<p>Bokstavforming – store og små</p> <p>Lekeskriving</p> <p>Friskrivning</p> <p>Skrive lister</p> <p>Bokstavkort</p> <p>Bokstavklosser</p> <p>Data og Ipad</p> <p>Bokstavbok</p> <p>Finskriftbøker</p> <p>Loggbok</p> <p>Forlag : Lage egne småbøker/tekster med tegninger og tekst</p>	<p>Språkleker</p> <p>Samtale</p> <p>Fortelle</p> <p>Gjenfortelle</p> <p>Høgtlesing</p> <p>Grunnleggende begreper</p> <p>Ordforråd</p> <p>Rim og regler</p> <p>Sanger</p> <p>Spill - Alias</p> <p>m.m</p>	<p>Språkleker – Jørgen Frost</p> <p>Lærerveiledning i ulike fag.</p> <p>Zeppelin lesebok 1A og 1B</p> <p>Zeppelin arbeidsbok</p> <p>Språkverkstedet</p> <p>Bokstavkort</p> <p>Bokstavklosser</p> <p>Alfabetstrimler</p> <p>Synlig alfabet</p> <p>Salaby lydbøker</p> <p>Simsalabim vi leser. Cappelen</p> <p>Spill</p> <p>Ipad/data</p> <p>Løko Bokkasse fra «skolebibliotek sentralen».</p>	<p>Lærer modellerer Modelltekster</p> <p>Tegne/tankekart</p> <p>Boksskjema</p> <p>Bog N i Bison Leseforståelses strategier</p> <p>Aktivere bakgrunnskunnskap/ før-lesing under-lesing, etter-lesing</p> <p>FOSS- muntlig</p> <p>Nye ord og begreper</p> <p>Medlesing</p> <p>Fri assosiasjon</p> <p>Læresamtalen</p>	<p>KTI høst</p> <p>Kartlegging av (språklig bevissthet høst) og av ord og begreper</p> <p>Bokstavediktat</p> <p>UDIR lesekartlegging mai</p> <p>Språkkompetanse i grunnleggende norsk innen 15. april</p> <p>Elevsamtaler</p> <p>Egenvurdering</p> <p>Observasjoner</p>	<p>Tilpasning/materiell</p> <p>Tubaluba lese/skrivehefter</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Gullhøy (småbøker)</p> <p>Bokstavkort Ordkort</p> <p>Tiltak : Styrke ord og begrepsforståelsen</p> <p>Fonemisk bevissthet, rim, legge til lyd og ta vekk lyd i et ord. Fonemanalyse med støtte i bilder. Koble bilde og bokstav/lyd og hele ord. Telle lyder i ord. Sette strek for hver lyd. Lese stavelser Lese lydrette ord og høyfrekvente ord.</p>

Leseplan 2.klasse Mål elevene skal ha tilegnet seg det alfabetiske prinsipp og kunne avkode lydrette ord.» Kunne peke ut enkelt ord i setninger. Kunne skrive ord og skrive enkle setninger. Mestret «fonologisk lesing og mestret enkle ord ortografisk. Elevene skriver fonologisk og mestret enkle lydrette ord.»

Lese og lytte	Skrive	Muntlig	Læremateriell	Strategi	Underveis vurdering.	Tilpasning/tiltak
<p>Høytlesing i ulike sjangere</p> <p>Rim/regler, fortellinger, fortsettelsesbøker, eventyr, billedbøker, fakta tekster</p> <p>Aktivt bruk av biblioteket</p> <p>Leselekser hver dag</p> <p>Lese faktatekster</p> <p>Nivåinndelte småbøker</p> <p>Medlesing / korlesing</p> <p>Høyfrekvente ord (100 ordliste)</p> <p>Bokuke/leseprosjekt Salaby «lydbøker»</p> <p>Bokkasse fra «skolebibliotek sentralen».</p> <p>Tegneserier</p> <p>Aftenposten junior</p>	<p>Repetisjon av bokstavene/lydene. (Forskningsbasert rekkefølge)?</p> <p>Friskrivning - Lage egne småbøker/tekster med tegninger</p> <p>faktabøker/tekster</p> <p>Skrive til bilde</p> <p>Skrive lister</p> <p>Ikt og tekstskaping</p> <p>Diktat av høyfrekvente ord (100 ordliste)</p> <p>Finskriftbøker skrive ord og setninger.</p> <p>Bokanmeldelse</p>	<p>Språkleker</p> <p>Samtale</p> <p>Fortelle</p> <p>Gjenfortelle</p> <p>Høytlesing</p> <p>Grunnleggende begreper</p> <p>Ordforråd</p> <p>Rim og regler</p> <p>Sanger</p> <p>Spille spill Alias m.m.</p> <p>Lage spørsmål til tekst og bilder jfr. FOSS.</p>	<p>Språkleker – Jørgen Frost</p> <p>Zeppelin lesebok</p> <p>2A</p> <p>Zeppelin arbeidsbok</p> <p>Inn i livet</p> <p>Regnbuen</p> <p>Multi</p> <p>Lærerveiledningene i de ulike fagene.</p> <p>Språkverkstedet</p> <p>Bokstavkort</p> <p>Alfabetstrimler</p> <p>Synlig alfabet</p> <p>Salaby lydbøker</p> <p>Ulike nettsider</p> <p>Simsalabim vi leser.</p> <p>Cappelen</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Tubaluba</p> <p>Spill m.m.</p> <p>Aftenposten junior</p>	<p>Lærer modellerer</p> <p>Tegne/tankekart</p> <p>Boksskjema</p> <p>Styrkenotat</p> <p>Leseforståelses strategier</p> <p>B,O og N i Bison</p> <p>Aktivere bakgrunnskunnskap/</p> <p>Før-lesing, under-lesing, etter-lesing -</p> <p>FoSS- muntlig</p> <p>Nye ord og begreper –begrepskart.</p> <p>Medlesing</p> <p>Fri assosiasjon</p> <p>Læresamtalen</p> <p>Lesevenn</p> <p>Modelltekster</p>	<p>Lese kjent og ukjent tekst.</p> <p>Bokstavdiktat</p> <p>UDIR lesekartlegging mai</p> <p>Språkkompetanse i grunnleggende norsk innen 15. april</p> <p>Elevsamtaler</p> <p>Utviklingssamtaler</p> <p>Egenvurdering</p> <p>Observasjoner</p>	<p>Tilpasning/materiell</p> <p>Tubaluba lese/skrivehefter</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Gullhøy (småbøker)</p> <p>Bokstavkort/ordkort</p> <p>Skrive lister</p> <p>Tiltak : Styrke ord og begrepsforståelsen</p> <p>Fonemisk bevissthet, Lese lydrette ord.</p> <p>Drilling av bokstaver og sammensatte grafem og høyfrekvente ord.</p> <p>Øving i stavelse-lesing</p> <p>Lesetrening (PPT)</p>

Leseplan 3.klasse Mål hovedtyngden av elevene skal kunne lese fonologisk og tidlig ortografisk. Lese med flyt og forståelse. Elevene skal kunne bruke ulike lesestrategier, før - under og etter lesing.

Lese	Skrive	Muntlig	Læremateriell	Strategi	Underveis vurdering.	Tilpasning/tiltak
<p>Høytlesing i ulike sjangere</p> <p>Rim/regle, fortellinger</p> <p>Fortsettelsesbøker</p> <p>Eventyr, billedbøker, fagtekst</p> <p>Aktivt bruk av biblioteket/ boklån hver uke</p> <p>Leselekser hver dag i Zeppelin 3/fagbøker</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Korlesing/medlesing</p> <p>Høyfrekvente ord (200 ordliste)</p> <p>Bokuke/leseprosjekt Salaby «lydbøker»</p> <p>Årets bok</p>	<p>Stavskrift-sammenhengene skrift.</p> <p>Bokanmeldelse.</p> <p>Lage egne småbøker/tekster med tegninger og tekst.</p> <p>Fakta tekster skjønnlitterære tekster</p> <p>Diktat på høyfrekvente ord.</p> <p>Ukas begrepsord</p> <p>Ikt tekstsaking</p> <p>Ordklasser</p> <p>Substantiv, verb adjektiv</p> <p>Finskriftbok</p>	<p>Samtale</p> <p>Fortelle</p> <p>Gjenfortelle</p> <p>Høytlesing</p> <p>Grunnleggende begreper og utvide ordforrådet</p> <p>Respons på andres og eget arbeid.</p> <p>Samtale om modelltekster- språk og virkemidler.</p> <p>Læringsvenn/samtale Oppgaveløsning</p> <p>Stille spørsmål til teksten.</p> <p>Spill - Alias</p>	<p>Zeppelin lesebok</p> <p>Zeppelin språkbok</p> <p>Gaia/Regnbuen</p> <p>Multi</p> <p>Stairs</p> <p>Inn i livet</p> <p>Lærerveiledning i de ulike fagene</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Leseforståelse3</p> <p>Salaby lydbøker</p> <p>Ulike nettsider</p> <p>Bokkasse fra «skolebibliotek-sentralen»</p>	<p>Lærer modellerer Modelltekster</p> <p>Læringsstrategier: Tankekart Boksskjema Venndiagram. Vøl-skjema, styrkekart, styrkenotat</p> <p>Læresamtalen matteskjema</p> <p>B, O og N i Bison Leseforståelses strategier: Aktivere bakgrunnskunnskap/ Førlesing underlesing, etterlesing (Jfr. Zeppelin lærerveiledning)</p> <p>FoSS-</p> <p>LDS-les-dekk til- skriv</p> <p>Nye ord og begreper-begrepskart</p> <p>Medlesing</p> <p>Fri assosiasjon</p>	<p>Orddiktat</p> <p>UDIR lesekartlegging og tallforståelse</p> <p>april /mai</p> <p>Ordkjedetesten. Staveprøve</p> <p>Høre leseleksen - kjent og ukjent tekst</p> <p>Språkkompetanse i grunnleggende norsk innen 15. april</p> <p>Elevsamtaler</p> <p>Egenvurdering</p> <p>Observasjoner</p>	<p>Tilpasning/materiell</p> <p>Tubaluba 3</p> <p>Akka bakka leseforståelse (kopi)</p> <p>Leseforståelse 3</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Gullhøy (småbøker)</p> <p>Alfabetstrimler</p> <p>Tiltak :</p> <p>Tilpasset leselekser</p> <p>Repetertlesing/relemo</p> <p>Lesetreet</p> <p>Lesetrening (PPT)</p>

Leseplan 4.klasse Mål hovedtyngden av elevene mestre automatisk ordgjenkjenning . Lese med flyt og forståelse. Elevene skal kunne vurdere og overvåke egen lesning, korrigere seg selv og lese om igjen. Elevene skal kunne bruke ulike letestrategier, før - under og etter lesing. Elevene skal kunne lese på ulike måter: letelese, lete etter svar i tekst, lese mellom linjene og svare på inni hodet spørsmål (jfr. FoSS) Elevene skal kunne lese tabeller, diagrammer, kart og bruksanvisninger.

Lese	Skrive	Muntlig	Læremateriell	Strategi	Underveis vurdering.	Tilpasning/tiltak
<p>Høytlesing i ulike sjangere</p> <p>-regel/rim, dikt fortellinger, fortsettelsesbøker, eventyr, billedbøker, faktatekster</p> <p>Aktivt bruk av biblioteket</p> <p>Leselekser hver dag i Zeppelin 4, fagbøker</p> <p>Damms leseunivers tilpasset leselekser</p> <p>Korlesing/medlesing</p> <p>Høyfrekvente ord (500 ordliste)</p> <p>Lese tekster i ulike sjangre med tilhørende FoSS spørsmål.</p> <p>Bokuke/leseprosjekt Årets bok</p>	<p>Stavskrift-sammenhengene skrift.</p> <p>Bokanmeldelse.</p> <p>Lage egne småbøker/tekster med tegninger og tekst.</p> <p>Fakta tekster, skjønnlitterære tekster, forsøksrapport</p> <p>Diktat på høyfrekvente ord.</p> <p>Ukas begrepsord</p> <p>Ikt tekstskaping</p> <p>Ordklasser</p> <p>Substantiv, verb adjektiv</p> <p>Finskriftbok</p> <p>Prossessorientert rettskriving og grammatikk (Se Zeppelin arbeidsbok til lesebok).</p> <p>Skriving i alle fag med fokus med fagets egenart.</p>	<p>(Trygghetsøvelser-Mitt valg)</p> <p>Språkleker</p> <p>Samtale</p> <p>Fortelle</p> <p>Gjenfortelle</p> <p>Høytlesing</p> <p>Regler for kommunikasjon</p> <p>Grunnleggende begreper og utvide ordforrådet</p> <p>Respons på andres og eget arbeid.</p> <p>Øve på å begrunne meningene sine.</p> <p>Samtale om modelltekster- språk og virkemidler.</p> <p>Spille spill Alias m.m.</p> <p>Stille spørsmål til teksten.</p>	<p>Zeppelin lesebok</p> <p>Zeppelin språkbok</p> <p>Cumulus , Multi, Abacus</p> <p>Stairs, Quest</p> <p>Vi i verden, Inn i livet, Før oss 1</p> <p>Lærerveiledningen til de ulike fagene</p> <p>500 ordliste</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Leseforståelse 3 og 4</p> <p>Den lille skriveskolen</p> <p>Artikkel fra Nysgjerrigper Lese-kroken Aftenposten junior</p> <p>Ulike nettsider: Stairs Lokus, Salaby, Multi,Gruble.net Matematikk.org Nasjonale prøver NRK skole</p>	<p>Lærer modellerer Modelltekster</p> <p>Læringsstrategier:</p> <p>Tankekart Boksskjema Venndiagram. Vøl-skjema, styrkekart, styrkenotat matteskjema Nøkkelord</p> <p>B, O og N i Bison Leseforståelses strategier: Aktivere bakgrunnskunnskap/ førlesing underlesing, etterlesing (Jfr. Zeppelin lærerveiledning)</p> <p>FoSS</p> <p>Læringsvenn/samtale oppgaveløsning</p> <p>LDS-les-dekk til- skriv</p> <p>Nye ord og begreper-begrepskart</p> <p>Medlesing</p> <p>Læringslogg</p>	<p>Ordkjedetesten</p> <p>Staveprøve</p> <p>Høre leseleksen kjent og ukjent tekst.</p> <p>Carlsten</p> <p>lesekartlegging</p> <p>Språkkompetanse i grunnleggende norsk innen 15. april</p> <p>Elevsamtaler, Skriftlig vurdering på ark med kriterier</p> <p>Egenvurdering</p> <p>Muntlig tilbakemelding fra lærer og medelever, ut fra gitte kriterier.</p>	<p>Tilpasning/materiell</p> <p>Tubaluba 4,</p> <p>Akka bakka leseforståelse (kopi)</p> <p>Leseforståelse 3,4</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Gullhøy (småbøker)</p> <p>Artikkel fra Nysgjerrigper Lese-kroken</p> <p>Aftenposten junior</p> <p>Tiltak :</p> <p>Ordkjedetest</p> <p>Tilpasset leselekser</p> <p>Repetert lesing/relemo</p> <p>Lesetreet</p> <p>Ordkort, spill, dataprogrammer</p> <p>Lesetrening PPT</p>

Leseplan 5.klasse Mål hovedtyngden av elevene mestrer «økt automatisering og leseflyt med forståelse. Elevene skal kunne vurdere og overvåke egen lesning, korrigere seg selv og lese om igjen. Elevene skal kunne bruke ulike letestrategier, før - under og etter lesing. Elevene skal kunne lese på ulike måter: letelese, skumlese, lete etter svar i tekst, lese mellom linjene og svare på inni hodet spørsmål (jfr. FoSS) Elevene skal kunne gi og gjøre nytte av respons Kunne bruke læringsstrategier til egen tekstskaping

Lese	Skrive	Muntlig	Læremateriell	Strategi	Underveis vurdering.	Tilpasning/tiltak
<p>Høytlesing</p> <p>Lese ulike sjangre sakprosa og skjønnlitterære tekster.</p> <p>Aktivt bruk av biblioteket</p> <p>Leselekser hver dag i Zeppelin 5 + fagbøker</p> <p>Damms leseunivers tilpasset leselekser</p> <p>Korlesing/medlesing</p> <p>Høyfrekvente ord (500 ordliste)</p> <p>Lese tekster i ulike sjangre med tilhørende FoSS spørsmål.</p> <p>Bokuke/leseprosjekt</p> <p>Årets bok</p> <p>Bokasse fra «skolebibliotek sentralen».</p>	<p>Bokanmeldelse.</p> <p>Skrive fakta tekster, skjønnlitterære tekster og argumenterende skriving,</p> <p>Diktat/rettskriving</p> <p>Ukas begrepsord</p> <p>Nøkkelbegrep</p> <p>Ikt tekstskaping</p> <p>Ordklasser: Substantiv, verb adjektiv</p> <p>Proessorientert rettskriving og grammatikk (Se Zeppelin språkbok).</p> <p>Skriving i alle fag med fokus på fagets egenart.</p>	<p>(Trygghetsøvelser- Mitt valg)</p> <p>Samtale</p> <p>Fortelle</p> <p>Gjenfortelle</p> <p>Oppsummere</p> <p>Høytlesing</p> <p>Regler for kommunikasjon</p> <p>Grunnleggende begreper og utvide ordforrådet</p> <p>Respons på andres og eget arbeid etter gitte kriterier</p> <p>Øve på å begrunne meningene sine.</p> <p>Læringsvenn/samtale</p> <p>Samtale om modelltekster- språk og virkemidler</p> <p>Spill - Alias m.m</p> <p>Stille spørsmål til teksten.</p>	<p>Zeppelin lesebok</p> <p>Zeppelin språkbok</p> <p>Arbeidsbok til språkbok</p> <p>Arbeidsbok til lesebok.</p> <p>Globus</p> <p>Gaia</p> <p>Multi</p> <p>Stairs</p> <p>Inn i livet</p> <p>Lærerveiledningen til de ulike fagene</p> <p>Nysgjerrigper</p> <p>Lesekroken</p> <p>Aftenposten junior</p> <p>500 ordliste</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Modelltekster - Så blekke spruter A,B C</p> <p>Skriveskolen</p> <p>Leseforståelse 5</p> <p>Lærer å lære 5</p>	<p>Lærer modellerer</p> <p>Modelltekster</p> <p>Læringsstrategier:</p> <p>Tankekart</p> <p>Vennndiagram. Vøl-skjema, styrkekart, styrkenotat</p> <p>matteskjema</p> <p>Nøkkelord</p> <p>Bison</p> <p>Leseforståelses strategier: Aktivere bakgrunnskunnskap/</p> <p>førlesing underlesing, etterlesing (Jfr. Zeppelin lærerveiledning)</p> <p>FoSS -spørsmål</p> <p>Læringsvenn/samtale</p> <p>Oppgaveløsning</p> <p>Nye ord og begrepskart</p> <p>LDS-les-dekk til- skriv</p> <p>Medlesing</p> <p>Læringslogg?</p>	<p>Ordkjedetesten</p> <p>Staveprøve</p> <p>Nasjonale prøver sept./okt.</p> <p>Høre leseleksen kjent og ukjent tekst.</p> <p>Språkkompetanse i grunnleggende norsk innen 15. april</p> <p>Fremføre og skrive etter spesifikke kriterier</p> <p>Elevsamtaler og lærervurdering</p> <p>Egenvurdering</p> <p>kompisvurdering</p> <p>Multi nettbasert prøve</p>	<p>Tilpasning/materiell</p> <p>Tubaluba 4</p> <p>Akka bakka serien leseforståelse</p> <p>Leseforståelse 3, 4</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Gullhøy (småbøker)</p> <p>Artikkel fra Nysgjerrigper</p> <p>Lesekroken</p> <p>Aftenposten junior</p> <p>Tiltak :</p> <p>Ordkjedetest</p> <p>Tilpasset leselekser</p> <p>Repetert lesing med dataprogrammene:</p> <p>Relemo eller Lesetreet.</p> <p>Intensiv lesetrening fra PPT</p> <p>LDS- les dekk til skriv</p>

Leseplan 6.klasse Mål hovedtyngden av elevene mestrer «økt automatisering og leseflyt og bevege seg inn på strategisk lesing. Lese med forståelse. Elevene skal kunne overvåke egen lesing og benytte effektive strategier ved ukjente ord. Elevene skal kunne bruke og velge rett strategi etter formålet med lesingen. Elevene skal kunne øke lesehastighet på stadig vanskeligere tekster uten at det går ut over forståelse lese. Elevene skal kunne gi og gjøre nytte av respons Kunne bruke læringsstrategier til egen tekstsapning

Lese	Skrive	Muntlig	Læremateriell	Strategi	Underveis vurdering.	Tilpasning/tiltak
<p>Høytlesing</p> <p>Lese ulike sjangre sakprosa og skjønnlitterært</p> <p>Aktivt bruk av biblioteket boklån</p> <p>Leselekser hver dag i Zeppelin 6 + fagbøker</p> <p>Cappelen leseunivers tilpasset leselekser</p> <p>Korlesing/medlesing</p> <p>Høyfrekvente ord (500 ordliste)</p> <p>Lese tekster i ulike sjangre med tilhørende FoSS spørsmål.</p> <p>Lese sammensatte tekster.</p> <p>Bokuke/leseprosjekt Årets bok</p>	<p>Bokanmeldelse.</p> <p>Skrive fakta tekster skjønnlitterære tekster skrive sammensatte tekster</p> <p>Argumenterende skriving.</p> <p>Diktat/rettskriving</p> <p>Ukas begrepsord</p> <p>Nøkkelbegrep</p> <p>Ikt tekstsapning</p> <p>Ordklasser interjeksjoner, preposisjoner, preposisjoner, konjunksjoner, adverb</p> <p>Prosesorientert rettskriving og grammatikk (Se Zeppelin språkbok).</p> <p>FoSS- lage egne spørsmål</p> <p>Gjenfortelle</p> <p>Skriving i alle fag med fokus med fagets egenart.</p>	<p>(Trygghetsøvelser- Mitt valg)</p> <p>Samtale</p> <p>Fortelle</p> <p>Gjenfortelle</p> <p>Oppsummere</p> <p>Høytlesing</p> <p>Regler for kommunikasjon</p> <p>Grunnleggende begreper og utvide ordforrådet</p> <p>Respons på andres og eget arbeid etter gitte kriterier.</p> <p>Øve på å diskutere og argumentere.</p> <p>Presentasjon av eget arbeid med og uten tekniske hjelpemiddel med kriterier.</p> <p>Læringsvenn/samtale</p> <p>Samtale om modelltekster- språk og virkemidler.</p>	<p>Zeppelin lesebok</p> <p>Zeppelin språkbok</p> <p>Arbeidsbok til språkbok</p> <p>Arbeidsbok til lesebok.</p> <p>Globus</p> <p>Gaia</p> <p>Multi</p> <p>Stairs</p> <p>Inn i livet</p> <p>Lærerveiledningen til de ulike fagene</p> <p>Nysgjerrigper</p> <p>Aftenposten junior</p> <p>Avis i skolen</p> <p>500 ordliste</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Ord for alt?</p> <p>Modelltekster: Så blekke spruter A, B, C</p> <p>Skriveskolen</p> <p>Leseforståelse 6Lærer å lære 6</p> <p>Bokkasse fra «skolebibliotek sentralen».</p>	<p>Lærer modellerer</p> <p>Modelltekster</p> <p>Læringsstrategier: Tankekart Boksskjema Venndiagram. Vøl-skjema, styrkekart, styrkenotat, Nøkkelord</p> <p>Sammendrag</p> <p>Matteskjema</p> <p>Bison</p> <p>Leseforståelses strategier: Aktivere bakgrunnskunnskap/ før-esing under-lesing, etter-lesing (Jfr. Zeppelin lærerveiledning)</p> <p>Skumlese, letelese, nærlese, opplevelseslesing</p> <p>Læresamtale (jmf. Zeppelin lærerveiledning)</p> <p>FoSS</p> <p>Læringsvenn/samtale oppgaveløsning</p> <p>Nye ord og begreper- begrepskart</p> <p>Medlesing</p> <p>Læringslogg</p>	<p>Ordkjedetesten</p> <p>Staveprøve</p> <p>Høre leseleksen kjent + ukjent tekst</p> <p>Carlsten lesekartlegging</p> <p>Språkkompetanse i grunnleggende norsk innen 15. april</p> <p>Framføre og skrive etter spesifikke kriterier.</p> <p>Egenvurdering, kompisvurdering og lærervurdering.</p> <p>40 ordsdiktat</p> <p>Multi nettbasert prøve</p> <p>Kapittelprøve</p> <p>Måltest</p>	<p>Tilpasning/materiell</p> <p>Tubaluba</p> <p>Akka bakka serien leseforståelse</p> <p>Leseforståelse ABC</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Lesehester - bøker fra biblioteket</p> <p>Tiltak :</p> <p>LDS- les-dekk til - skriv</p> <p>Intensiv lesekurs (etter fast opplegg fra PPT).</p> <p>Tilpasset leselekser</p> <p>Repetertlesing/relemo</p> <p>Lesetreet.</p>

		Spill Alias m.m. Stille spørsmål til teksten.				
--	--	--	--	--	--	--

Leseplan 7.klasse Mål hovedtyngden av elevene mestrer «økt automatisering og leseflyt og bevege seg inn på strategisk lesing. Lese med forståelse. Elevene skal kunne overvåke egen lesing og benytte effektive strategier ved ukjente ord. Elevene skal kunne bruke og velge rett læringsstrategi etter formålet med lesingen. Elevene skal kunne trekke ut det viktigste i en fagtekst. Elevene skal kunne vurdere tekster kritisk.

Lese	Skrive	Muntlig	Læremateriell	Strategi	Underveis vurdering.	Tilpasning/tiltak
<p>Høytlesing</p> <p>Lese ulike sjangre sakprosa og skjønnlitterære tekster med tilhørende FoSS spørsmål</p> <p>Lese skjermtekster</p> <p>Aktivt bruk av biblioteket boklån</p> <p>Leselekser hver dag i Zeppelin 7 + fagbøker</p> <p>Damms leseunivers tilpasset leselekser</p> <p>Kildekritikk</p> <p>Korlesing/medlesing</p> <p>Høyfrekvente ord (500 ordliste)</p> <p>Bokuke/leseprosjekt</p> <p>Årets bok</p>	<p>Bokanmeldelse.</p> <p>Skrive fakta tekster skjønnlitterære tekster skrive sammensatte tekster</p> <p>Argumenterende skriving.</p> <p>Skriving i alle fag med fokus med fagets egenart.</p> <p>Diktat/rettskriving</p> <p>Ukas begrepsord</p> <p>Nøkkelbegrep</p> <p>Ikt og tekstskaping</p> <p>Ordklasser – setningsanalyse.</p> <p>Fokus på rettskriving og grammatikk</p> <p>Lage spørsmål til teksten. (FoSS)</p> <p>Skriving i alle fag med fokus med fagets egenart.</p>	<p>(Trygghetsøvelser- Mitt valg, Drama og rollespill)</p> <p>Samtale</p> <p>Fortelle</p> <p>Gjenfortelle</p> <p>Oppsummere</p> <p>Høgtlesing</p> <p>Regler for kommunikasjon</p> <p>Grunnleggende begreper og utvide ordforrådet</p> <p>Respons på andres og eget arbeid etter gitte kriterier.</p> <p>Grunngi egne standpunkter.</p> <p>Presentere fagstoff med mottakerbevissthet.</p> <p>Presentasjon av eget arbeid med og uten tekniske hjelpemiddel med kriterier.</p> <p>Gi og ta imot veiledning utfra kriterier.</p> <p>Læringsvenn/samtale</p> <p>Samtale om</p>	<p>Zeppelin lesebok</p> <p>Zeppelin språkbok</p> <p>Arbeidsbok til språkbok</p> <p>Arbeidsbok til lesebok.</p> <p>Globus</p> <p>Gaia</p> <p>Multi</p> <p>Stairs</p> <p>Inn i livet</p> <p>Lærerveiledningen til de ulike fagene</p> <p>Nysgjerrigper</p> <p>Aftenposten junior</p> <p>Avis i skolen</p> <p>500 ordliste</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Ord for alt?</p> <p>Modelltekster - Så blekke spruter A,B</p> <p>Skriveskolen</p> <p>Leseforståelse 7</p> <p>Lærer å lære 7</p> <p>Informasjon fra NRK skole, internett f.eks. youtube o.l.</p>	<p>Lærer modellerer</p> <p>Modelltekster</p> <p>Læringsstrategier: Tankekart</p> <p>Vennndiagram. Vøl-skjema, styrkekart, Nøkkelord</p> <p>Sammendrag</p> <p>Matteskjema</p> <p>Tidslinje</p> <p>Bison</p> <p>Leseforståelses strategier: Aktivere bakgrunnskunnskap/ før-lesing under-lesing, etter-lesing (Jfr. Zeppelin lærerveiledning)</p> <p>Skumlese, letelese, nærlese, opplevelseslesing</p> <p>Læresamtale (jfr. Zeppelin lærerveiledning)</p> <p>Læringsvenn/samtale oppgaveløsning</p> <p>Nye ord og begreper- begrepskart</p> <p>Medlesing</p> <p>Læringslogg</p>	<p>Ordkjedetesten</p> <p>Staveprøve</p> <p>Leseprøve for 7.trinn udir.</p> <p>Høre leseleksen kjent og ukjent tekst.</p> <p>Johnsens orddiktat</p> <p>Carlsten lesekartlegging</p> <p>Språkkompetanse i grunnleggende norsk innen 15. april</p> <p>Framføre og skrive etter spesifikke kriterier.</p> <p>Egenvurdering, kompisvurdering, respons fra medelever g og lærervurdering.</p> <p>Kartleggeren norsk, engelsk, matte</p> <p>Multi nettbasert prøve</p>	<p>Tilpasning/materiell</p> <p>Tubaluba</p> <p>Akka bakka serien leseforståelse</p> <p>Leseforståelse ABC</p> <p>Damms leseunivers</p> <p>Lesehester - bøker fra biblioteket</p> <p>Artikkel fra Nysgjerrigper Lesekroken</p> <p>Aftenposten junior</p> <p>Tiltak</p> <p>LDS- les-dekk til - skriv</p> <p>Intensiv lesekurs (etter fast opplegg fra PPT).</p> <p>Tilpasset leselekser</p> <p>Repetertlesing/relemo</p> <p>Lesetreet.</p>

		modelltekster- språk og virkemidler. Spill- Alias m.m.				
--	--	---	--	--	--	--

FoSS - forholdet mellom spørsmål og svar.

En forståelsesstrategi som bevisstgjør eleven på hva han/hun har lest og lært. Eleven skal både kunne svare på spørsmål og kunne lage spørsmål til teksten selv.

Sol	Zeppelin læreverk	Nasjonale prøver
• Akkurat der - spørsmål	• Let og finn - spørsmål	• Lete og finne
• Tenk og let - spørsmål	• Tenk selv - spørsmål	• Tolke og forstå
• I hodet - spørsmål		• Reflektere

LDS - les, dekk over, skriv

Strategi som skal brukes til å lære hvordan et ord skrives. Eleven leser ordet, dekker over ordet med hånda, for så å skrive det ned. Sjekker deretter resultatet.

Læringsvenn/læresamtale

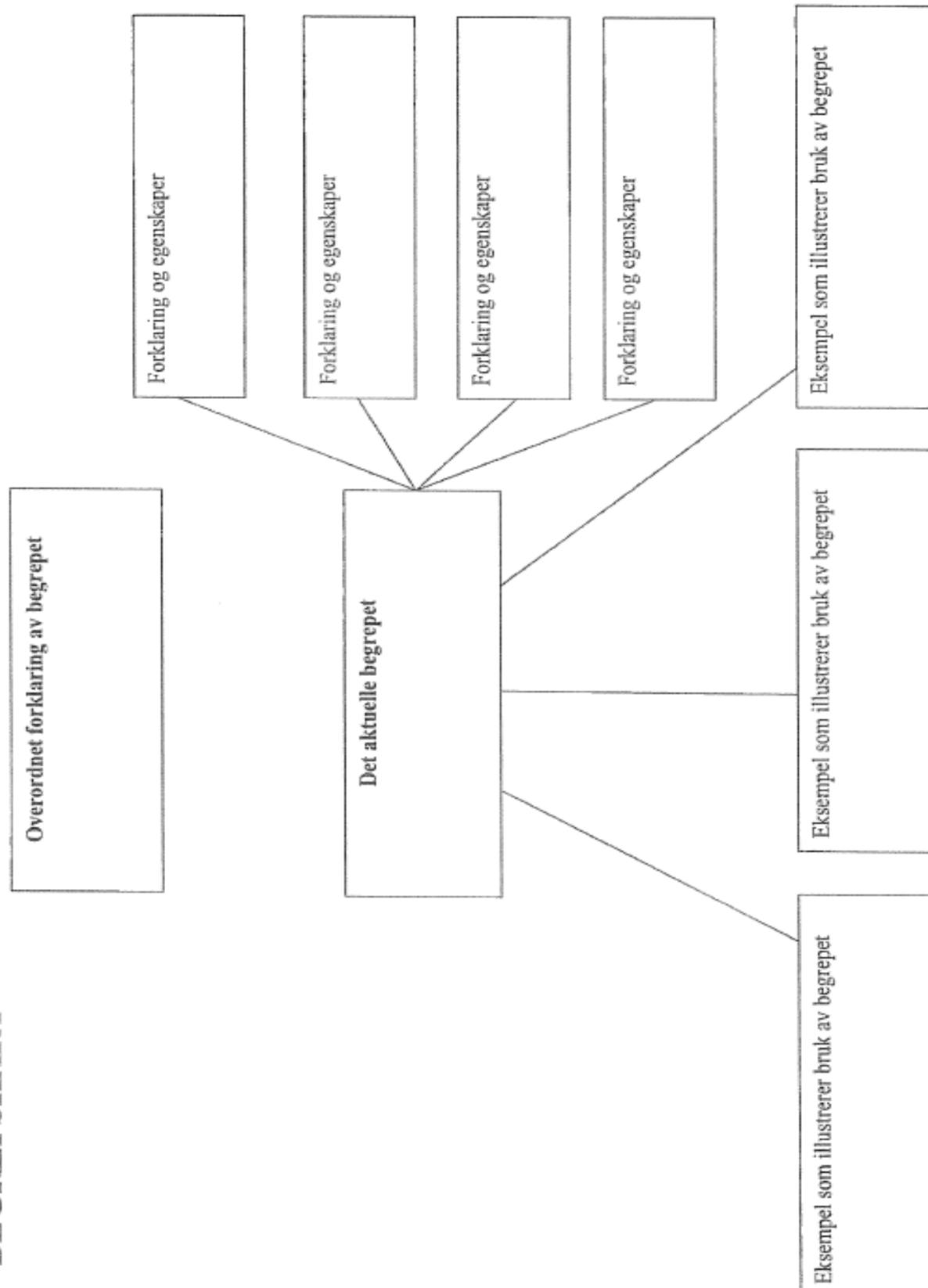
Å snakke om fagstoffet hjelper oss til å klargjøre det vi vet. Eks: tenk og del med sidemannen. I tillegg aktiviseres alle elever, ikke bare dem som velger selv å være aktive gjennom å rekke opp hånden. Elevene kan for eksempel få i oppdrag å samtale om et spørsmål i 1. minutt. Så trekker lærer tilfeldig et par som forteller hva de fant ut. Alle vet at de kan bli spurt- Det er motiverende til å søke løsning på spørsmålet.

Notatteknikker

Eleven skal kunne anvende *understreking, utguling, tegnsystemer og klistrelapper* i oppsummeringen av en tekst. De skal også kunne finne nøkkelord, skrive faktasetninger og lage sammendrag.

BEGREPSKART

Forslag til bøker som kan brukes som modelltekst til egne tekster/bøker.

Små skoletrinnet:

- Når to skal si ha det..... Det er flere bøker i denne serien
- Kan jeg.....
- ABC regler/dikt
- Fakta bøker om dyr.
- Gulroten....
- Geitekillingen som kunne telle til 10
- Hva sier reven....
- Den lille larven aldri mett....

Mellomtrinnet

- Skarpe tenner
- Hvorfor det da?
- Eventyret om Bach
- Vikingkonger Geniale erobrere og ville eventyrere
- Den snikende blodige vampyrerflaggemusen og andre kryp med kvalemende kosthold
- Mitt liv i naturen Oter
- Oi – Oi
- Karl Oscar i hardt ver
- Kjell Otto og fyret
- Animalium

Du finner gode modelltekster og oppgaver til ulike sjangere i Salto 5A elevbok,

Kaleido grunnbok, Kaleido 5 tekstbok. I disse bøkene finner du også gode lesetekster.

Bok i bruk

www.lesesenteret.uis.no/bok i bruk her ligger mange undervisningsopplegg for eksempel:

- Jeg er klovnen Vanessa (1. / 2. trinn)
- Tell me about your house modelltekst til skriving i engelsk (4. trinn)
- Fagtekst om fjellreven modelltekst til skriving i naturfag. (4. / 5.trinn)
- Garmanns gate (4./ 5. trinn)
- Månene som ville lyse som ei sol (1. / 2. trinn)
- Johannes Jensen føler seg annerledes (3. / 4. trinn)
- Jeg elsker deg av hele mitt hjerte (3. / 4. trinn)
- Hanas Koffert (7. trinn)

Gode linker:

www.lesesenteret.uis.no/

www.skri vesenteret.no/

www.raudebergskule.no/peiling/index.htm

www.stairs.no

www.lokus.no

www.salaby.no

www.multi.no

www.gruble.net

www.matematikk.org

Nasjonale prøver

NRK skole

NRK supernytt

Gode apper:

Happi Staveren

Happi Leser

Ordlek XL

Les

Mathematics